

GOBIERNO DE
MÉXICO

EDUCACIÓN
SECRETARÍA DE EDUCACIÓN PÚBLICA

Dirección académica

Yanepiti'utíwa nenukitiarika. Wixarika

Uso la lengua escrita. Huichol

MIBES 5

Maye'uti kepemiti kayani

Instructivo del aplicador

Formativa 1, 2

MEVyT IB BULF1.16.11.1

MEVyT IB BULF1.16.11.2

Maye'uti kepemiti kayani

'Iki 'ikitiwame kemitiyurieni miyutiwewieni pi'ahetsieme, tiparewiwame 'uki yatini 'uka huuta niukiyariki pemutaniuka, pemiwatiwewirieni kepaimeme nemiretima 1 xapate mirayepine *Yanepiti'utiwa neniukitiarika*. MIBES 5, del MEVyT yikitemite'uniuka. 'Iki mepiwewixime teiteri teemari yatini 'amemiyumate memite'utahayeikawatsie Titapemiretimaani 1 M̄ikatsut̄i 2 tsie. 'Aixi pi'ane mayuye'eriwani kenaame kenemítimate tuyutiwewiwa yuxexuime wahetsieme.

Mipai pireuyewetse pemekateriwa pe'aki'iwiyat̄i miiri naimeki maye'uti kepemitikayani yapekatiyurieweti mipai ketinekaya'a, pemitiwaki'ikitawaniki kemitiyunaki'erie teiteri 'inikai memiyumate miiri 'amemiyumatetika memiti'eiya kememitemate.

Mipai ketineuyuri:

a) Yapekatiyurieweti mipai ketinekaya'a

- Yetewatikaimeki keneuta'iwau tiparewiwame 'akiemiwe hetsia, hutiapaiti mayewe hatsia yatini manamitikumaiwa hetsia, xapate ke'aneneti miyutiwewieni.
- Keneutixeiya kepaimeme nemiretima kepemitiwatahiawe miiri keneuti'eiya, pemiretimaniki ke'ane 'aixi m̄ikareutamate pemiwewiekatsie, 'ena mika'utitsie x̄ika 'uxiyianeni,

pe'iyemaiximetı 'utiarika kemaine, hipame niuki mikayu'eniiriiki nutsu mika'imate, 'ikiya yihekiati, hipame watsata.

e) Pemiwewiekatsie

- Kenaye'atia tita mitiyuku'iwawa teiteri yuxexuiti wahetsie timieme kepaimeme nemiretima.
- Yaketineutahiawi tewi tsimiyumate nutsu 'amiyumate kepaime nemiretima piywewixme pemitimaikaki kepemiretimamateke 'a'ikitiarikatsie xaapate mirayepinetsie. 'Iki, pemitawewi, pemitimaikaki tita 'akuxi mireuyewetse 'ikitiarikatsie.
- Keniwaruxeyatsitia kepaimeme pemiretima teiteri miiri ketiniwarutaxaatia kename meyiawwe memiyuta 'iwaauritiiani xika meka'imaiwaweni' 'iwaaurika kepaime nemiretima.
- Ketineuparewi xeyunaiti xete'akateriwati kexemiteyurieni xapa miyuwewietsie mirayehu, yu'eniiriikimeki xete'akateriwati miiri tseepa waikawamexa xemiwewiekatsie. Ketine'ikitiatı mika'imatetsie, yapekarehiaweti kehapaı 'aixi mıkuyine.
- Keneuyu'owiya xika 'aixi reitimaitiyeikani kemitiyurieni, kemitiwiyatsitianı, kemiti'utianı, kemitihekiariya, yatini tseepatita.
- Keniwayetuiri kepaime nemiretima yuxexuime teiteri miikiri memiyini memiti'eiya 'iwaaurika yihekiate.
- Yaketiniwarutahiawi kename *formativa* huutaniukiyariki miraye'uti miiri kename 'iwaaurika mayehu pemiti'eiya ke'anemeki miraye'ukani.

- Ketiniwarutahiawi mepitehakateriwa meyiki'iwiyatı kepaı mirayu'iwauritiwa miiri miti'eiya 'utiarika yuhekıakameki miiri ti'utıwame miyeiweki mekayeitiani xıka mipaı reuyuyehıaka, xıka paıtiu'erieni.
  - Xıka tewi kaheitimaitiyeikani miwiekatsie kepaımemem nemiretima, keniwarutaxaatia maye'uti kepemitikayaani.

h) Yapetikayaame

- 'Uximayatsika pemayeninitsie, teiteri keniwarutateutia 'aixi memitekakiki 'uximayatsikatsie.
  - 'Aixi keneutiyuri kepa'imeme nemiretima 'iki pe'ayexeiyati keneutixeiya kemi'anene.

Teriwarika miiri reiti'enietiyeika maye'uti kepemitiyaani
kepemitiyurieni, matsipitiani kepemitiyurieni kepa'imeme nemiretimi
'inikai 'anemeki teiteri pemitiwa'ikitia.

'Ena Puti'axe metsi'utiwewiri tipinieya
kepemireutamaiwe a'ikitiarikatsie

Fin del Instructivo del aplicador para la evaluación formativa